

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/85/2017
Identifikačné číslo spisu:	4112241324
Dátum vydania rozhodnutia:	30.11.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:4112241324.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu J. X., bývajúceho v S., zastúpeného JUDr. Marekom Ďuranom, advokátom so sídlom v Nitre, Boženy Nemcovej č. 4, proti žalovanému J. E., bývajúcemu v S., zastúpenému JUDr. Gergely Pšenákom, advokátom so sídlom v Nitre, Štefánikova trieda č. 15, o ochranu osobnosti, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 12 C 332/2012, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 17. júna 2015 sp. zn. 25 Co 779/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 16. júla 2014 č. k. 12 C 332/2012-125 uložil žalovanému povinnosť písomne sa ospravedlniť žalobcovi za neoprávnené zásahy do jeho občianskej cti a ľudskej dôstojnosti listom podpísaným žalovaným a doručeným žalobcovi na jeho adresu do 15-tich dní od právoplatnosti rozsudku s nasledujúcim znením: „Vážený pán J. X.. Ja J. E. vyhlasujem, že som Vás nepravdivo obvinil a rozširoval živú informáciu o tom, že ste ma dňa 8. decembra 2010 zachytili idúcim vozidlom a spôsobili mi tak zranenia krčnej a bedrovej časti chrbtice. Týmto sa Vám za nepravdivé tvrdenie ospravedlňujem, nakoľko rozširovaním týchto klamstiev som neoprávnene zasiahol do Vášho práva na ochranu osobnosti a znížil Vašu vážnosť a dôstojnosť.“ Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2 000 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti náhrady nemajetkovej ujmy návrh žalobcu zamietol. Vyslovil, že o trovách konania rozhodne samostatným uznesením.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu aj žalovaného rozsudkom zo 17. júna 2015 sp. zn. 25 Co 779/2014 rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil a v plnom rozsahu sa stotožnil s jeho odôvodnením, v dôsledku čoho poukázal na správnosť jeho dôvodov podľa § 219 ods. 2 O.s.p. V odvolacím súdom preskúmvanej veci, súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav veci a následne vec aj správne právne posúdil. Predmetom konania bol návrh žalobcu, ktorým sa domáhal ospravedlnenia a náhrady nemajetkovej ujmy od žalovaného z titulu ochrany jeho osobnosti, keďže zo strany žalovaného došlo k závažnému zásahu

do jeho osobnostných práv, predovšetkým práva na ochranu dobrého mena, ľudskej dôstojnosti a vážnosti jeho osoby za situácie, že bol žalovaným klamlivo označený za páchatela, ktorý ho mal zraziť motorovým vozidlom. Pre tento skutok bol žalobca trestne stíhaný, bolo voči nemu vznesené obvinenie, no na základe záverov znalcov z odboru dopravy a zdravotníctva sa dospelo k záveru, že ku skutku a k následkom, ktoré utrpel žalovaný, nemohlo dôjsť tak, ako to žalovaný tvrdil, na základe čoho krivo žalobcu obvinil. Žalovaný bol obvinený z prečinu krivého obvinenia v súbehu s prečinom krivej prisahy a krivej výpovede a odsúdený trestným rozkazom k úhrnnému peňažnému trestu s uložením pre prípad úmyselného zmarenia náhradného trestu odňatia slobody v trvaní dvoch mesiacov. V zmysle podmienok nároku na ochranu osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka odvolací súd konštatoval, že konanie žalovaného spočívajúce v krivom, lživom, nepravdivom obvinení žalobcu o zavinenom spáchaní trestného činu zasiahli vážnou mierou do osobnostných práv žalobcu (konkrétne do práva na dobré meno, ľudskú dôstojnosť a vážnosť jeho osoby). V sporoch, ktoré sa týkajú cti a dôstojnosti, súdna prax pripúšťa, aby sa žalovaný zbavil zodpovednosti tzv. dôkazom pravdy, pre ktorý dôkaz stačí, ak je preukázaná pravdivosť podstatnej časti tvrdení. Žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie takýto dôkaz nepredložil, naopak a aj v podanom odvolaní iba tvrdil, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno svojich tvrdení a nepreukázal, že výrokmi žalovaného bola znížená vážnosť a dôstojnosť žalobcu. Odvolací súd v tejto súvislosti dodal, že nie je nevyhnutné, aby žalobca preukázal, do akej miery a ako hlboko zasiahli tvrdenia žalovaného do jeho osobnostných práv, ale postačuje, aby tieto tvrdenia boli objektívne spôsobilé tento zásah vykonať. Táto skutočnosť bola v priebehu konania pred súdom prvej inštancie potvrdená, a preto boli dôvody uvádzané žalovaným v odvolaní vyhodnotené odvolacím súdom ako účelové a neopodstatnené. V danej veci bolo zároveň skúmané potrebné splnenie všetkých podmienok nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v prospech žalobcu. Vykonaným dokazovaním bolo nepochybne preukázané, že k zásahu zo strany žalovaného do osobnostnej integrity žalobcu skutočne došlo, taktiež bolo jednoznačne preukázané, že zásah bol značnej intenzity a spôsobil zníženie dôstojnosti a vážnosti žalobcu v spoločnosti. Z tohto pohľadu bolo preto uloženie povinnosti žalovanému ospravedlniť sa žalobcovi dôvodné a odvolací súd sa v tejto časti s rozhodnutím súdu prvej inštancie v plnom rozsahu stotožnil. Následne k námietke žalobcu vznesenej v odvolaní, týkajúcej sa výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peňažnom vyjadrení, odvolací súd skonštatoval správnosť napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie aj v tejto časti. Súdom prvej inštancie bola určená peňažná satisfakcia pre žalobcu v sume 2 000 eur, no on požadoval sumu 5 000 eur. Odvolací súd v tejto súvislosti uviedol, že dôvody uvádzané žalobcom v podanom odvolaní sú dôvodmi, ktoré uvádzal v priebehu celého konania pred súdom prvej inštancie, kde boli už zohľadnené, a preto považoval výšku nemajetkovej ujmy jemu priznanej za primeranú.

3. Proti tomuto potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie dňa 24. septembra 2015. Prípustnosť dovolania odôvodňoval z ustanovenia § 237 písm. g/ O.s.p., pretože sudkyňa, ktorá mala napadnutú vec na súde prvej inštancie pridelenú spolu so senátom odvolacieho súdu mali byť vylúčení z dôvodu ich zaujatosti a jeho dôvodnosť z ustanovenia § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., nakoľko rozhodnutie súdu prvej inštancie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Žalovaný podal voči sudkyňi námietku zaujatosti, o ktorej Krajský súd v Nitre rozhodol tak, že sudkyňu Mgr. Z. F. nevyhlásil z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 12 C 332/2012. Nakoľko voči tomuto rozhodnutiu nebol prípustný opravný prostriedok, dokazovanie vykonala a vo veci rozhodla vyššie uvedená sudkyňa. Žalovaný s týmto rozhodnutím nesúhlasí a má za to, že z prejednávania veci by mal byť vylúčený celý Okresný súd Nitra a vec by mala byť prikázaná na konanie inému okresnému súdu. Podľa jeho názoru žalobca neuniesol v konaní pred súdom prvej inštancie dôkazné bremeno, nakoľko z vykonaného dokazovania nevyplýva, že tvrdenia v žalobe na ochranu osobnosti by preukázal relevantnými dôkazmi. Svedkov vypovedajúcich v konaní pred súdom prvej inštancie považoval za nedôveryhodných. Žalobca nepreukázal ani to, že konaním žalovaného došlo k oslabeniu jeho podnikania. Na základe výpovede H. J. je zrejmé, že sám žalobca šíril klamlivé informácie o svojej osobe, keďže sám podľa jej tvrdenia hovoril o incidente medzi ním a žalovaným. Na základe uvedeného má za to, že mu bola odňatá možnosť konať pred nezávislým a nestranným súdom a preto žiada, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutia zrušil a vec prikázal inému súdu prvej inštancie.

4. K dovolaniu žalovaného sa písomne vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že sa stotožňuje s rozhodnutím odvolacieho aj prvoinštančného súdu a navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalovaného zamietol. Má za to, že o námietke zaujatosti bolo správne rozhodnuté.

5. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z.z., ďalej len „CSP“). Najvyšší súd Slovenskej republiky, prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe úpravy z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP (podľa ktorého ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže však dovolanie v prejednávanej veci bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho v čase podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“).

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala strana v stanovenej lehote (427 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť. Najvyšší súd na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) uvádza nasledovné.

7. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

8. Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Na rozdiel od odvolania (riadneho opravného prostriedku), ktorým možno napadnúť ešte neprávoplatné rozhodnutie, je dovolanie mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Občiansky súdny poriadok vychádza z tejto mimoriadnej povahy dovolania a v nadväznosti na to aj upravuje podmienky, za ktorých je dovolanie prípustné. Pokiaľ je odvolanie zásadne prípustné (ak Občiansky súdny poriadok v prípade niektorých rozhodnutí výslovne neustanovuje inak), dovolanie - naopak - je prípustné, len ak to Občiansky súdny poriadok výslovne uvádza. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto mimoriadnosť dovolania často zdôrazňuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (por. rozhodnutia najvyššieho súdu, napr. sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016, 5 Cdo 255/2014).

9. Dovolací súd na základe vyššie uvedeného posudzoval prípustnosť dovolania v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

10. V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

11. V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

12. Žalovaný dovolaním napadol potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozhodnutí uvedených v § 238 ods. 1 a 2, 3 O.s.p., voči ktorým bolo dovolanie prípustné.

13. S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 vety druhej O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa najvyšší súd len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 ods. 1 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (por. napr. R 117/1999, R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. ale nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto vade skutočne došlo.

14. Predmetné dovolanie by bolo teda prípustné len vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Žalovaný procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ O.s.p. netvrdil a ich existenciu nezistil ani dovolací súd; nepreukázané boli tiež vady konania namietané žalovaným (§ 237 ods. 1 písm. f/ a g/ O.s.p.).

15. Žalovaný mal za to, že žalobca neunesol v konaní pred súdom prvej inštancie dôkazné bremeno, nakoľko z vykonaného dokazovania nevyplýva, že tvrdenia v žalobe o ochranu osobnosti by preukázal relevantnými dôkazmi. Svedkov vypovedajúcich v konaní pred súdom prvej inštancie považoval za nedôveryhodných. Žalobca podľa žalovaného nepreukázal, že došlo k oslabeniu jeho podnikania a mal za zrejmé, že on sám šíril klamlivé informácie o svojej osobe. Z takto žalovaným vznesených námietok dovolací súd usudzuje, že žalovaný namieta nedostatočné zistenie skutkového stavu, nesprávnosť skutkových záverov a nesprávne hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie. Dovolací súd uvedené námietky dovolateľa považoval v zmysle obsahu jeho podania za namietanie procesnej vady prípustnosti dovolania uvedenej v § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., ktorá sa však nepotvrdila.

16. O procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. išlo najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal strane sporu jej procesné práva priznané O.s.p. [napríklad právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)]. Čo v danom prípade preukázané nebolo, preto dovolateľ neopodstatnene namietal nedostatočne zistený skutkový stav, nesprávnosť skutkových záverov a hodnotenie dôkazov súdmi nižších inštancií.

17. Po preskúmaní obsahu spisu dovolací súd nezistil žiadne porušenie procesných predpisov zo strany súdov nižších inštancií, ktorými by došlo k odňatiu možnosti žalovaného konať pred súdom. Žalovaný mal v konaní zachované všetky vyššie uvedené procesné oprávnenia a súd im vytvoril priestor pre ich realizáciu.

18. Na námietky dovolateľa týkajúce sa vykonaného dokazovania, ako i hodnotenia jednotlivých dôkazov najvyšší súd uvádza, že v prípade neúplnosti skutkových zistení alebo nesprávnosti skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod

zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (viď rozhodnutia najvyššieho súdu, napr. sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. (viď tiež napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011).

19. Pre úplnosť dovolací súd poukazuje aj na záver ústavného súdu, podľa ktorého „prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.“ (viď IV. ÚS 196/2014).

20. Dovolací súd sa následne osobitne zameril na žalovaným tvrdený dôvod prípustnosti dovolania, a to na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že konanie je postihnuté vadou v zmysle § 237 ods. 1 písm. g/ O.s.p., keď v prejednávanej spore (sp. zn. 12 C 332/2012) mala byť vylúčená sudkyňa Mgr. Z. F. spolu so senátom odvolacieho súdu z dôvodu ich zaujatosti.

21. Dovolací súd na základe vyššie namietaného poznamenáva, že k vade konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. g/ O.s.p., môže dôjsť za predpokladu, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený. Keďže dovolací súd vzhľadom na ustálenú súdnu prax, v zmysle ktorej existencia žiadneho alebo právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci, je oprávnený otázku prípustnosti dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. g/ O.s.p. posúdiť samostatne, prípadne i inak, než ju posúdil nadriadený súd súdu procesnému, ktorý vo veci rozhodoval (porovnaj R 59/97) skúmal, či vo veci (ne)rozhodoval vylúčený sudca.

22. Najvyšší súd pri posudzovaní uvedenej námietky mal na zreteli § 14 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého mohli byť sudcovia vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti. Účelom tohto ustanovenia bolo prispieť k objektívnemu a nestrannému prejednávaniu veci, k nezaujatému prístupu súdu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Tomuto účelu zodpovedala aj právna úprava skutočnosti, ktorá bola z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Bola ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu k veci alebo jeho osobného vzťahu k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom, ktorý by mohol ovplyvniť jeho objektívny pohľad na vec, a preto vyvolával pochybnosti o jeho nezaujatosti. Pomer sudcu k veci je daný najmä vtedy, ak sudca má svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia vo veci. Môže ísť o prípady, ak je sudca priamo zainteresovaný na výsledku konania (napr. je účastníkom konania), prípadne má na tomto výsledku nepriamy záujem (napr. ako vedľajší účastník) alebo získal informácie o veci tzv. neprocesným spôsobom, t. j. inak ako dokazovaním a vnímaním všetkého, čo vyšlo za konania najavo v zmysle § 132 O.s.p. O kvalifikovaný pomer sudcu k účastníkom konania (ich zástupcom) ide najmä vtedy, ak by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim.

23. Zo spisu vyplýva že, žalovaný podal voči sudkyňi námietku zaujatosti na súde prvej inštancie, zdôvodnenú tým, že konajúca sudkyňa je nevestou predsedu Okresného súdu Nitra JUDr. F., ktorý je dlhoročným členom Poľovného združenia Breziny, kde pôsobia dlhé roky aj žalobca so žalovaným. Predseda Okresného súdu Nitra je dobrým priateľom žalobcu, na základe čoho považoval žalovaný uvedenú sudkyňu za zaujatú. Krajský súd v Nitre rozhodol uznesením zo dňa 1. marca 2013 sp. zn. 9 NcC 6/2013 o námietke zaujatosti vznesenej žalovaným tak, že sudkyňu Mgr. Z. F. nevylúčil z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 12 C 332/2012. Zo strany žalovaného nebol preukázaný vzťah zákonnej sudkyne k veci, k účastníkom konania alebo k ich právnym zástupcom, pretože na založenie takéhoto pomeru konajúcej sudkyne nestačí skutočnosť, že konajúca sudkyňa je v príbuzenskom vzťahu s osobou, ktorá je členom rovnakého Poľovného združenia ako účastníci konania a je v priateľskom vzťahu so žalobcom. Žalovaný vo svojom dovolaní uviedol, že s týmto rozhodnutím nesúhlasí a má za to, že z prejednávania veci by mal byť vylúčený celý Okresný

súd Nitra spolu s odvolacím senátom Krajského súdu v Nitre a vec by mala byť prikázaná na konanie inému okresnému súdu.

24. Dovolací súd po preskúmaní veci nezistil žiaden taký kvalifikovaný vzťah sudcu k veci, resp. účastníkom konania (žalobcovi), ktorý by zakladal dôvod pre jeho vylúčenie z prejednávania a rozhodovania veci.

25. Podľa názoru dovolacieho súdu je žalovaným označená okolnosť absolútne irelevantná. O jej prípadnej zaujatosti nesvedčí žiadna iná okolnosť vyplývajúca zo spisu. Pre záver o zaujatosti sudcu nie je postačujúce len presvedčenie strany sporu, že sudca je nestranný, pokiaľ sa neopiera o žiadne konkrétne skutočnosti nasvedčujúce pravdivosti tohto tvrdenia. Všeobecne sa u sudcu predpokladá a tiež vyžaduje taký stupeň tolerance a nadhľadu, ktorý je vyšší než v bežných spoločenských vzťahoch alebo situáciách. Sudcovia, ako verejní činitelia, si musia byť vedomí toho, že ich práca ako aj osobný život, môžu byť sledované a tiež kritizované rôznymi inštitúciami, médiami, tlačou nevynímajúc. Musia byť preto pripravení rozhodovať nezaujato a nestranne. Dovolací súd uzatvára, že okolnosť tvrdená žalovaným ani obsah spisu nedáva podklad pre záver, že uvedený všeobecný predpoklad vysokého stupňa tolerance a nadhľadu sudcu nebol v prípade namietaného sudcu daný.

26. Napokon vo veci sp. zn. 12 C 332/2012 Mgr. Z. F. uviedla, že účastníkov konania nepozná a necíti sa byť zaujatá. Obsah spisu vrátane zápisníc o jednotlivých pojednávaniach nepotvrdzuje zaujatosť konajúcej sudkyne na súde prvej inštancie. Samotný subjektívny názor žalovaného, že v osobe konajúcej sudkyne boli dané okolnosti vylučujúce ju z prejednávania a rozhodovania veci, pretože je nevostou predsedu Okresného súdu Nitra JUDr. F., nezakladá ešte bez ďalšieho dôvod pre legitímne obavy z jej nestranného a nezaujatého rozhodovania. Námietkou zaujatosti Krajského súdu v Nitre sa dovolací súd nezaoberal, pretože dovolateľ ju uviedol len v úvode svojho dovolania a následne ju už ďalej netvrdil a ani bližšie nešpecifikoval a nezdôvodnil. Zhrnúc vyššie uvedené, keď z predloženého spisového materiálu nevyplývajú žiadne také okolnosti, ktoré by spochybňovali nezaujatosť konajúcej sudkyne na súde prvej inštancie, dovolací súd vyhodnotil námietku žalovaného o existencii vady podľa § 237 ods. 1 písm. g/ O.s.p. ako neopodstatnenú.

27. K námietke dovolateľa o nesprávnom právnom posúdení veci najvyšší súd konštatuje, že ak sudy nižšej inštancie dospeli k nesprávnym právnym záverom, uvedená skutočnosť môže mať za následok nesprávne právne posúdenie veci, nie však odňatie možnosti pred súdom konať. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod, ale možno ho uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), čo nie je daný prípad, samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napr. sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011 a 7 Cdo 26/2010). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

28. Sama polemika s rozhodnutím prvoinštančného a odvolacieho súdu alebo jednoduché spochybňovanie správnosti ich rozhodnutia, či kritika ich prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.

29. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesnej nesprávnosti tvrdenej dovolateľom a nevyšli najavo ani iné nedostatky uvedené v § 237 ods. 1 O.s.p.; prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 238 O.s.p. ani z § 239 O.s.p., najvyšší súd preto odmietol jeho procesne neprípustné dovolanie podľa § 447 písm. c/ CSP bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napádaného rozhodnutia odvolacieho súdu (mutatis mutandis aj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 102/2016).

30. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP). O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

31. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.